

Kněz, národní buditel, ale také meteorolog a významný botanik. Tento výčet ve stručnosti charakterizuje významnou postavu moravsko-slovenských, zejména pak ale rusavských dějin. Jméno Daniela Slobody, vlastence a vskutku velké osobnosti, není žádnému Rusavjanovi neznámé. Muž, který se zapříčinilo blaho obyvatel této malebné, ryze valašské vesnice, je pevně zaryt v každém, kdo zde bydlí.

Kde by se Sloboda nadál, že se jednou octne ve věnci hor někde pod Hostýnem. Byl Slovák a jeho vzdělání jej předurčovalo k národně-buditelským činům na rodném Slovensku. K datu 14.2.1837 byl však povolán do rusavské církve. Snad tenkrát pro něj někde "do Bohem zapomenutého místa". A jaké musely být jeho pocity vobci s dvojím vyznáním, evangelickým a katolickým. Nedůvěra z řady mnoha obyvatel a mnohdy nepochopení jeho činnosti a snah byly v počátcích jeho každodenním chlebem. A přesto zůstal. Proč? Pro malebnou krajinu a pestrou přírodu karpatského masívu, jež mu umožňovaly pokračovat v jeho botanické činnosti? Přírozeně. I to sehrálo svou roli. Ale domnívám se, že Sloboda byl naplněn vyšším smyslem, snad Božím smyslem, který ho vedl tou trnitou cestou, aby nakonec došel k vytčenému cíli. Za svou tvrdou práci, kterou Rusavě přinesl nejen novou školu, kostel a zlepšení životních podmínek v mnoha směrech, ale zejména pak její uvedení do povědomí širší veřejnosti, se mu na konci života dostalo čestného uznání. Počáteční despekt a nedůvěru mu potomci tehdejších Rusavjanů opláceli a mnozí ještě oplácí svou úctou za jeho činy. Jeho odkaz však našel daleko větší ohlas v době první československé republiky. Byl přece Slovákem působícím na Moravě a svou prací přispěl k utužení moravsko-slovenských, resp. česko-slovenských vztahů. Na Rusavě si v době Slobodova působení podávaly ruce významné osobnosti českého i slovenského národního obrození.